

DZIAŁYŃSKI & JUDEK
Spółka Partnerska Radców Prawnych

Praktyczne aspekty prowadzenia sporów z zakładami ubezpieczeń

Radca prawny Paweł Judek

Ubezpieczenie dostosowane do potrzeb

Zakup ubezpieczenia powinien być poprzedzony gruntowną analizą jego postanowień oraz warunków, na jakich ubezpieczony prowadzi swoją działalność. Warunki te determinują bowiem, jakie ubezpieczenie będzie szansą, a jakie zagrożeniem dla danego ubezpieczonego.

- spedytor a przewoźnik umowny
- wpisy w listach przewozowych
- szczególne warunki w zależności od wartości przesyłki
- naruszanie przepisów ruchu drogowego
- jazda po alkoholu
- wyposażenie pojazdów

Popularne błędy

Przewoźnik TSL sp. z o.o. nie posiada własnej floty pojazdów i wszystkie otrzymane zlecenia przewozowe podzleca innym przewoźnikom, nie mając najczęściej wpływu na treść listów przewozowych przyjmowanych przez przewoźników faktycznych. Zakup polisy posiadającej zapis, iż odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń uzależniona jest od umieszczenia danych ubezpieczonego w liście przewozowym naraża TSL sp. z o.o. na bardzo duże ryzyko odmowy wypłaty odszkodowania, gdy w liście przewozowym znajdą się tylko dane podwykonawcy, co w praktyce transportowej jest regułą.

Popularne błędy

Przewoźnik Truck S.A. otrzymuje szereg zleceń transportowych od firm spedycyjnych, które nigdy nie przekazują informacji o wartości przesyłki, ograniczając się do wskazania, czy towar ma charakter niebezpieczny czy neutralny. Zakup polisy ubezpieczeniowej nakładającej na ubezpieczonego obowiązek konwojowania pojazdu przewożącego przesyłkę o wartości ponad 100.000 zł sprawi, że przewoźnik nigdy nie będzie pewny, czy dany transport będzie ubezpieczony.

Działania po powstaniu szkody

Błędy popełnione tuż powstaniu szkody nierzadko determinują późniejszy brak odszkodowania ze strony zakładu ubezpieczeń. Konieczna jest każdorazowa dokładna analiza obowiązków wynikających z ogólnych warunków ubezpieczenia.

- zgłoszenie organom ścigania
- termin zgłoszenia szkody zakładowi ubezpieczeń
- zabezpieczenie dowodów
- dokumentacja do zgłoszenia
- wyłączenia odpowiedzialności

Czas trwania postępowania likwidacyjnego

Postępowania zwykle trwają kilka miesięcy, co często jest uzasadnione trudnościami w uzyskaniu materiału dowodowego. Zdarza się jednak regularnie, że zakłady ubezpieczeń naruszają przepisy dotyczące czasu na wydanie decyzji.

- 30 dni od dnia zgłoszenia szkody na wydanie decyzji i wypłatę odszkodowania
- w braku materiału dowodowego 14 dni od daty dostarczenia wszystkich dokumentów zakładowi ubezpieczeń

Postępowanie odwoławcze

Kwestia odwołań w postępowaniu likwidacyjnym nie jest uregulowana przepisami prawa. O możliwości i trybie odwołania decydują wewnętrzne regulacje danego zakładu ubezpieczeń.

W praktyce niezależnie od tego, czy pierwsza decyzja zakładu daje prawo do odwołania czy nie, reguły w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, zakłady wydają kolejną merytoryczną decyzję, w której podtrzymują bądź modyfikują swoje stanowisko..

Do jakiego sądu?

Zarówno ubezpieczony jak i poszkodowany mają wybór, do jakiego sądu skierować powództwo przeciwko zakładowi ubezpieczeń. Możliwe jest złożenie pozwu w dwóch alternatywnych miejscach:

- w sądzie właściwym dla siedziby zakładu ubezpieczeń
- w sądzie właściwym dla siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Dokonując wyboru, należy brać pod uwagę przede wszystkim to, w którym sądzie jest szansa na sprawniejsze postępowanie.

Czy trzeba zapłacić poszkodowanemu?

Zakłady ubezpieczeń regularnie w podnoszą w postępowaniach sądowych, iż dopóki powód sam nie naprawił szkody, nie może dochodzić roszczeń od zakładu ubezpieczeń. Powołują się przy tym zarówno na przepisy prawa jaki i na postanowienia umowy ubezpieczenia.

Teza ta jest mocno kontrowersyjna, gdyż już sam brak wypłaty odszkodowania przez zakład ubezpieczeń stanowi szkodę w majątku ubezpieczonego, skoro z tego powodu wciąż jest on zobowiązany do zapłaty na rzecz poszkodowanego.

Możliwość zawarcia w pozwie roszczenia ewentualnego o nakazanie zakładowi ubezpieczeń zapłaty bezpośrednio na rzecz poszkodowanego.

Przedawnienie roszczeń wobec zakładu ubezpieczeń

Z reguły przedawnienie nie stanowi specjalnego problemu, gdyż roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się dopiero po 3 latach, a dodatkowo bieg terminu przedawnienia przerywa samo zgłoszenie szkody do zakładu ubezpieczeń.

Problem, gdy należność jest sporna i ubezpieczony płaci ją na rzecz poszkodowanego dopiero po kilku latach od powstania szkody. Samo przypozwanie zakładu ubezpieczeń w procesie przeciwko ubezpieczonemu nie przerywa biegu przedawnienia.

Kilka koncepcji przedawnienia roszczeń ubezpieczonego wobec zakładu ubezpieczeń w takiej sytuacji:

- od daty otrzymania roszczenia przez ubezpieczonego
- od daty uprawomocnienia się wyroku zasądającego roszczenie wobec ubezpieczonego
- od daty zapłaty należności przez ubezpieczonego

Warto z ostrożności przerywać bieg przedawnienia za pomocą wniosków o zawezwanie do próby ugodowej.

Co trzeba wykazać w procesie

Powód w celu uzyskania odszkodowania od zakładu ubezpieczeń musi w procesie wykazać szereg okoliczności, w szczególności:

- zawarcie umowy ubezpieczenia
- odpowiedzialność powoda za szkodę
- uprawnienie osoby, której powód zapłacił odszkodowanie lub która domaga się od niego zapłaty
- rozmiar szkody
- wysokość szkody

Popularne błędy

Transroad sp. z o.o. wykonywał przewóz krajowy kostki brukowej na podstawie zlecenia Brick S.A. Towar został dostarczony do odbiorcy Drog-Bud S.A. W liście przewozowym stwierdzono uszkodzenie części towaru bez wskazania konkretnej ilości uszkodzonych elementów. Następnie Transroad sp. z o.o. został obciążony przez Brick S.A. notą obciążeniową z wyszczególnieniem ilości uszkodzonego towaru oraz jego wartości. Kwota ta została potrącona z należności Transroad sp. z o.o. z tytułu wykonanych wcześniej przewozów. W tych okolicznościach do skutecznego dochodzenia roszczeń od zakładu ubezpieczeń potrzebne będzie nie tylko przedstawienie noty i dokumentu kompensaty, ale również udowodnienie rzeczywistej ilości uszkodzonych elementów, ich wartości, a także przedstawienie dokumentu potwierdzającego, iż to nadawca miał prawo dochodzić od niego roszczeń zamiast odbiorcy (względnie dowodu, że roszczenia wobec niego skierował również odbiorca).

Obrona zakładu ubezpieczeń

Dwie podstawowe linie obrony zakładów ubezpieczeń:

- brak odpowiedzialności ubezpieczonego za szkodę
- wyłączenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń

W obu przypadkach dość często kwestionowana jest jednocześnie wysokość szkody.

Należy pamiętać o korzystnych dla ubezpieczonego przepisach:

- wszelkie niejasności tłumaczy się na korzyść ubezpieczonego
- zakład ubezpieczeń nie może powoływać się na zapisy umowy ubezpieczenia niezgodne z OWU, jeśli nie poinformował wcześniej o różnicy na piśmie, chyba że umowa zawierana w trybie negocjacji

Przypozwanie

W wielu wypadkach nie ma gwarancji, że kwota, którą ubezpieczony został obciążony przez swojego kontrahenta zostanie potwierdzona w toku postępowania sądowego.

Z tego względu każdorazowo rozważyć przypozwanie podmiotów, do których można wystąpić z roszczeniami w sytuacji, gdyby sprawa przeciwko zakładowi ubezpieczeń zakończyła się niekorzystnie.

Ponieważ przypozwanie nie przerywa przedawnienia, trzeba jednocześnie kontrolować termin przedawnienia ewentualnych roszczeń wobec przypozwanego..

Dziękuję za uwagę

Działyński i Judek Spółka Partnerska Radców Prawnych

ul. Czartoria 1/16, 61-102 Poznań

Tel. / Fax +48 61 855 22 79, + 48 61 851 85 33

E-mail: kancelaria@dzialynski.pl

www.dzialynski.pl

www.transportoweprawo.pl